

СЪЮЗ НА СЪДИИТЕ В БЪЛГАРИЯ
Член на Международната асоциация на съдиите (МАС)
Член на Европейската асоциация на съдиите (ЕАС)
Член на Европейски магистрати за демокрация и свободи (МЕДЕЛ)
София 1000, ул. Пиротска 7, ет.5, тел 0879686841
e.mail: office@judgesbg.org
web: <http://www.judgesbg.org>

До

Пленума на Висшия съдебен съвет

Уважаеми членове на ВСС,

На 15 април 2021 година на заседание на Пленума на ВСС Вие трябва да вземете изключително важно решение относно начина, по който ще се формира в бъдеще трудовото възнаграждение на магистратите, включително и дали да се намали разликата в заплатите между магистратите от различните инстанции в съдебната система: районна, окръжна, апелативна и върховна. След като в продължение на няколко години различни състави на ВСС не успяха да се справят със задълженията си по чл.218, ал.2 и 3 от ЗСВ да следят промените във възнагражденията на заетите лица в бюджетната сфера съгласно данните на Националния статистически институт и съответно да актуализират заплатите на магистратите в съответствие с горесцитираната разпоредба и след като имаше открити изявления на министър на финансите, че тази правна норма не го задължава, понастоящем ние констатираме, че тази негативна тенденция за щастие е спряна.

Ние приветстваме стремежа на сегашния състав на ВСС да изпълнява своевременно нормата на чл.218, ал.2 и 3 от ЗСВ. В същото време с тревога установяваме, че през последните години се оформи една нова негативна тенденция. Актуализирането на основните заплати на магистратите от четирите различни инстанционни нива става с равен процент (последния път през февруари месец 2021 година с 10 %). На пръв поглед тази политика на ВСС за увеличение на заплатите на всички магистрати от всички нива с равен процент изглежда справедлива. Анализът ѝ обаче показва, че тя е дълбоко погрешна и несправедлива, защото води до увеличаване на ножицата във възнагражденията на магистратите от отделните нива. В момента разликата в основната заплата между отделните съдебни инстанции е около 600 лева. Разликата между заплатите на районните и върховните магистрати е двойна, като тук имаме предвид само магистратите от районно ниво с повече от 20 години стаж, а при колегите им с по-малко стаж, тази разлика е още по-голяма. Ако настоящата политика на ВСС се запази и в бъдеще, разликата в основните заплати, а оттам и на брутните, между отделните съдебни инстанции ще стане по наше дълбоко убеждение още по-крещяща и по-несправедлива.

За да не останем погрешно разбрани, искаме веднага да заявим, че би било погрешно от настоящата крайност да се отиде в друга, т.е. всички магистрати да получават еднакво трудово възнаграждение. Това също би било крайно несправедливо и демотивиращо. Ние се отнасяме с дълбоко уважение към труда на върховните магистрати и съзнаваме колко голяма е тяхната отговорност като последна инстанция по досъдебните и съдебните дела, като издават окончателни необжалваеми постановления и решения, колко важен е трудът на върховните съдии по тълкувателните решения, които оформят съдебната политика, разрешават сложни противоречия в съдебната практика и тълкуват неясноти в законите. Често те са последен източник за професионален съвет по сложни правни казуси заради огромния им професионален и житейски опит. Също оценяваме, че всяка по-горна инстанция изисква по-голям професионализъм, по-задълбочени експертни познания и поемане на по-голяма отговорност.

Ето защо считаме, че следва да се намери разумен баланс между посочените по-горе две крайности.

Защо считаме, че настоящото положение е несправедливо, особено по отношение на магистратите от районно и окръжно ниво и как то може да се промени без да се нарани достойнството на колегите от по-висшите инстанции?

На първо място считаме, че е дълбоко неправилно да се приема, че магистратите от по-ниските инстанции решават единствено леки дела, които не изискват повишени професионални знания. Без да се стремим към изчерпателност ще посочим, че един наказателен съдия от районно ниво трябва да се произнася с присъди по дела за престъпления, за които има предвидени наказания до петнадесет години лишаване от свобода, а наказателните съдии от окръжен съд съответно трябва да преценят дали да наложат наказания до двадесет години лишаване от свобода, доживотен затвор и доживотен затвор без замяна. Гражданските съдии от районно и окръжно ниво често трябва да се произнасят по дела за делби с много страни и голяма стойност на имуществото, дела за собственост с усложнения във връзка с реституция и/или приватизация, застрахователни дела, някои трудови дела, например за дисциплинарно уволнение. Търговските съдии от окръжни съдилища трябва да разглеждат спорове между търговски дружества с голям размер на иска и дела за несъстоятелност, понякога за десетки или стотици милиони, а в отделни случаи дори и повече. По определени видове дела окръжните и административните съдии са последна инстанция.

Търговското правораздаване в окръжните съдилища не може да бъде пълноценно без икономически знания. Търговските съдии решават спорове по облигационни правоотношения, които са разработени в икономическата наука, но нямат изрична правна уредба. Знания в области като счетоводство и контрол, мениджмънт са необходими за много от действията на съда в делата по несъстоятелност, действия, които са далеч от класическото правораздаване

На следващо място считаме за много несправедлива липсата на достатъчно обективна оценка на огромното количествено натоварване на районните и окръжните инстанции, както и първоинстанционните административни съдилища, които първи

посрещат вълната от наказателни, граждански, търговски и административни производства и които са първата инстанция по събиране на фактите и доказателствата (районните винаги, а окръжните често), поради процесуалното им задължение да проведат (съдебно) следствие. Не са рядкост делата с 10, 20, 30 или повече свидетели и много вещи лица. Всичко това изисква много време и труд както в съдебната зала, така и извън нея. На трето място държим да обърнем вашето внимание към факта, че в по-ниските инстанции една част от работещите са колеги с дълъг стаж, задълбочени професионални познания и богат житейски опит, които често не отстъпват на колегите им от по-висшите нива. Причината тези колеги да работят на районно, окръжно или апелативно ниво, не е това, че те се страхуват да се явяват на конкурси за по-висока инстанция или нежелание да поемат по-голяма отговорност или да се усъвършенстват и развиват професионално. Понякога те може да са останали на по-ниското ниво, защото от години не е имало конкурс за по-висока длъжност в техния съдебен район. Може да се дължи на това, че имат семейство, което не може да напусне населеното място, в което живеят, тъй като другият съпруг има работа, която го удовлетворява, а децата учат в училища, които не желаят да напускат и семейството не иска да се разделя. Може да имат болни стари родители, за които се грижат и не могат да ги изоставят на непознати лица или в старчески домове. В същото време тези колеги са безспорно признати авторитети в тяхната професионална общност и заслужават справедливо възнаграждение за техния труд, каквото в момента не получават.

Във връзка с проблема как да се възнагоди по-справедливо труда на съдиите ССБ проведе анкета сред своите членове, която показва недвусмислено, че настоящия модел за формиране на заплатите е изчерпан и има нужда от реформа.

Резултатите показват, че преобладава становището, че рангът за длъжност трябва да има по-голяма тежест при формирането на основната заплата на магистратите. По-конкретно, ако например един съдия работи в районен съд, но е бил атестиран и е получил ранг „Съдия от ВКС или ВАС“, тогава считаме че неговата основна заплата следва да бъде определен процент от основната заплата на съдия от ВКС или ВАС. Върху така оформеното основно месечно възнаграждение следва да се изплаща допълнителното възнаграждение за продължителна работа като съдия, прокурор и следовател в размер 2 на сто за всяка година трудов стаж, но не повече от 40 на сто в съответствие с чл.219 от ЗСВ. По този начин трудът и професионалната квалификация на тези колеги ще бъде отличена и по-справедливо възнаградена спрямо останалите магистрати, които работят на същото ниво в съдебната система, но нямат например ранг „Съдия във ВКС или ВАС“ или „Прокурор от ВКП или ВАП“. Същевременно основната заплата на тези колеги няма да бъде напълно изравнена с основните заплати на съдиите и прокурорите от най-висшите инстанции. Убедени сме, че така ще се намери разумния баланс при определянето на трудовото възнаграждение на магистратите от отделните инстанции. Не се изравняват заплатите на всички, в същото време тези които са се доказали след атестиране за ранг ще получат по-адекватно възнаграждение и така ще се прекъсне настоящата порочна тенденция.

В същия дух е опитът и на други европейски държави.

ССБ е правил няколко пъти предложения за реформа на модела за формиране на трудовото възнаграждение на магистратите в горепосочения смисъл в различни заседания на Съвета за партньорство към ВСС. Отново Ви призоваваме да промените сегашния сгрешен модел на формиране на заплатите на магистратите, като рангът за длъжност придобие по-голяма тежест при формирането на основното трудово възнаграждение и по този начин се намали ножицата между заплатите на различните инстанции в съдебната система.

13.04.2021г.

гр.София

Управителен съвет на

Съюза на съдиите в България